

Näin Espoossa toteutetaan vastuullisia ruokapalveluhankintoja

21.11.2023

Minna Ahola
Ruokapalvelujohtaja, Espoon kaupunki

Espoon kaupungin järjestämät ateriapalvelut

- Noin 55 000 ruokailija-asiakasta päivittäin: koululaiset, varhaiskasvatuksen lapset ja henkilöstöruokailijat
- Ruokapalveluhankinnat
 - Ateriapalveluista yli 85 % hankitaan in-house-yhtiöltä ja vajaa 15 % markkinoilta
- Viisi ateriapalvelutuottajaa
- Ateriapalvelujen järjestämisestä sovittu Espoon kaupungin ja ateriapalvelutuottajien välisissä palvelusopimuksissa
- Kouluja noin 95, varhaiskasvatuksen kohteita noin 240

Kuva: Olli Häkämies

Vastuullisuus lähtee strategiasta: Espoo-tarina

Visio

Verkostomainen viiden kaupunkikeskuksen Espoo on vastuullinen ja inhimillinen edelläkävijäkaupunki, jossa kaikkien on hyvä asua, oppia, tehdä työtä ja yrittää ja jossa espoolainen voi aidosti vaikuttaa.

Arvot

Espoo on asukas- ja asiakaslähtöinen

- Espoossa on tärkeää, että arki sujuu. Espoon parhaat voimavarat ovat sen asukkaat, yhteisöt ja yritykset.

Espoo on vastuullinen edelläkävijä

- Kehitämme Espoota sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi.

Espoo on oikeudenmukainen

- Toimimme avoimesti, oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti, inhimillisesti ja suvaitsevasti.

Strategiasta johdetaan tavoitteet

- Tavoitteena on olla Euroopan kestävin kaupunki nyt ja jatkossa
- Espoo kehittyy taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi
- Espoolaisten ekologinen jalanjälki pienenee
- Toimimme ilmastotyön edelläkävijänä ja saavutamme hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä
- Espoo on sitoutunut saavuttamaan YK:n kestävä kehityksen tavoitteet edelläkävijänä

Espoo on sitoutunut saavuttamaan YK:n kestävä kehityksen tavoitteet edelläkävijänä

1 EI KÖYHYTTÄ	2 EI NÄLKÄÄ	3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA	4 HYVÄ KOULUTUS	5 SUKUPUOLEN TASA-AIKO	6 PURIKAS VESI JA SANITAATIO	7 EDULLISTA JA PUIHDASTA ENERGIAA
8 IHMISSARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA	9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTIÖT	12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA	13 ILMASTOTEKOJA	14 VEDENALAINEN ELÄMÄ
15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ	16 RAUHAA JA OIKEUDEN MUKAISUUTTA	17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS	KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET 17 TAVOITETTA MAAILMAN MUUTTAMISEKSI			

**Sosiaalinen ja
kulttuurinen
kestävyys**

**Taloudellinen
kestävyys**

**Ekologinen
kestävyys**

Ekologinen kädenjälki, hiilineutraalius, YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Ruokapalvelujen vastuullisuus

Turvallisuus

Ravitseminen,
terveys, eri
ruokavaliot

Hyvinvointi:
ihmiset, eläimet, luonto

Osaaminen

Työllistä-
minen

Tietoturva

Varautuminen

Elintarvikkeet:
kotimaisuus,
lähiruoka, luomu

Hävikin
minimointi

Viestintä

Kustannukset

Vastuullisuus osana kilpailutuksia ja ateriapalvelusopimuksia (hyödynnetty oppaita/kriteeripankkia)

- Espoo-tarinaan liittyvät kestävän kehityksen toimenpiteet: Hiilineutraalius- ja YK:n kestävän kehityksen edelläkävijän tavoitteet, Itämeri-toimenpideohjelma
- Ravitsemussuositukset, sydänmerkkiateriat
- Kasvisruoan menekin lisääminen
- Kotimaisuusaste, tuotteiden alkuperä
- Elintarvikkeille vastuullisuuteen liittyviä kriteereitä: liha, kala maito, kasvikset, hedelmät, marjat, vilja...
- Sesongin mukaiset tuotteet
- Reilu kauppa (Espoo Reilun kaupan kaupunki)
- Itämerestä kestävästi pyydetyn / järvikalan lisääminen

Jatkuu: Vastuullisuus osana kilpailutuksia ja ateriapalvelusopimuksia

- Ruokahävikin vähentäminen
- Kerta-astioiden käytön minimoiminen
- Kuljetukset
- Turvallisuus
 - Varautuminen
 - Tietosuoja
- Työllistäminen
- Hinnanmuutosmekanismit

Seuranta ja sen haasteet

- Ateriapalvelutuottajat raportoivat heille asetetuista tavoitteista puolivuositain/kvartaaleittain
- Osassa sopimuksissa käytössä viivästyssakko
- Maailma ja asiat muuttuvat: sopimussisältöjen muuttaminen välillä haastavaa
 - Sopimusjuridiikka
 - Kustannukset
 - Muut säädökset/ohjeet
- Raportoinnin yhtenäistäminen kaikkien sopimusten osalta tärkeää

Seuranta: ilmastovahdissa

Espoo vähentää ruokailun päästöjä

Espoon kaupungin järjestämässä ateriapalveluissa pyritään vähentämään ruokahävikkiä ja lisäämään ilmastoystävällisten ruokavaihtoehtojen tarjontaa.

Toimenpiteet

Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)
Vähennämme ruokahävikkiä ateriapalveluissa	Suosimme ympäristöystävällistä ja ravitsemussuosituksen mukaista ruokaa ateriapalveluissa	Osallistamme lapsia ja nuoria ilmastoystävällisemmän ruoan kehittämiseen	Punaisen lihan määrää reseptiikassa ja ruokalistoilla vähennetään korvaamalla sitä siipikarjan lihalla tai kasviproteii...	Kasvisruoka sijoitetaan kouluissa ensimmäiseksi ateriovaihtoehdoksi linjastoissa ja ruokalistoilla.

Seuraavat stepit

- Poikkihallinnollisen yhteistyön lisääminen lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
 - Espoo mukana Sydänliiton ja Ruokakasvatusyhdistys Ruukun järjestämässä Tervettä kasvua -hankkeessa, jonka tavoitteena on edistää lasten ja nuorten ravitsemusta ja tervettä kasvua vahvistamalla moniammatillista yhteistyötä
- Sopimukseen vahvemmin:
 - Lasten ja nuorten osallistaminen päiväkotij- ja kouluruokailussa
 - Ravitsemuskasvatus osana ruokapalvelutyötä
- Omalle yhtiölle asetettu tulostavoitteeksi vuodelle 2024: Ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen vastuu otetaan huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa ->yhtenä mittarina on: Kasvisruoan menekki kasvaa
- Kriteeripankki tehokkaasti käyttöön

Kiitos mielenkiinnosta

